

VÖRÖS ISTVÁN

Grodek

Aranyló dombok között
mustárgáz csapong kalandosan,
fekete tavak maradtak itt éjszakáról.
Az erdőben sötét húzta meg magát,
ahol kilyukasztották a lövedékek,
csillagok dugják be kíváncsi
pofájukat.

A hordágyon egy zeneszerzőt visznek.
Sohase írja meg már műveit.
A 27 éves gyógyszerész zokog
és amputál.

Mennyi aranyló vér, mennyi énekké
nem formálható fájdalom. Most fordul
a történelem, ártatlan bolondokban
ébred a szörnyeteg. Az égen füst,
a füstben elszálló lelkek.
Azoké, akik életben maradnak.

Golyónyomok a fa kérgében,
lövészárkok a levegőbe fölkanarodva,
ott menetelnek az érzékenyek,
akiknek más jövő járt volna,
akiket megérdemelt volna
a világ.

A sár, a bűz, a rendetlenség
és a kosz feltalálva. Hányódó
töltényhüvelyek, leszakadt gombok,
madárfejek. Penészes cipő. Valaki
nagy műgonddal egy ágyúgolyó
letépte kézen a körmöt vágja.

A menekülők fűgája

Napnyugta, hó kávéja, kő kenyere,
eszünk csak, eszünk csak téged,
nagyapám német, nagyapám zsidó,
egy faluban éltek, napkelte, ima jege,
és elhallgatást ásunk a szelekbe, hallgatni van ott elég hely.
Egy ember lakik a letagadottban,
nagyapám nagyapja Izidor, a rabbi,
hallgatás korma, ima jege.
A világ teremtése óta ez a háború készül,
ezt vívják távoli galaxisokban,
tejút korma, ima jege, napkelte betegségei, álom,
nagyanyám álma egy távoli férfiról,
Jákob és Anna szerelme, ima helye,
és elhallgatást ásunk a szelekbe, hallgatni van ott elég hely.
Egy ember lakik a letagadottban,
egy ember hal meg ott, egy marslakó.

Marsnyugta, vér pora, kiszáradás, kiszáradás bolygója,
űrhajópor havaz a holdra,
a világ teremtése óta ez a háború készül,
ez a háború tart, a gyengék, szelídek, okosak
kiirtása, az egyenemberek vad igaza,
a semmi tornya, a semmi szája, az izom ege,
vér hava, nap szeme, ez a háború arany és fekete.

Marskelte, lezárt égi utak, kék űrpor.
Ó, a Marsról, a vörösből, mért menekültök,
égi kocsik, targoncák mért hoznak e nedves,
e véres földre, eláztok az esőben papíremberek,
jószívű lények, számárháton az űrben, hová siettek,
napkelte, földnyugta, Jupiter fénye.
Lefejezett kis zöld emberkék, vízbe fulladt
gyerekek, kiröhögött csenevésznek.
Napnyugta, hó kávéja, kő kenyere,
eszünk csak, eszünk csak téged.

Egy lógó ékezet

És akkor most mi van?
Most a nagy semmi van.
Egy prímszám meg egy tized.
Egy lógó ékezet.
Az ég bedőlt padlásán
találkozom veled.

Fúga

Hamvas Béla mondataira

Megtörtem azt a kényszerűséget,
ami a szellemet önmagával szembeállította.
Én vagyok az, aki megcsinálta
a lehetetlent. Mihelyt valami
komoly akart megszólalni,
belefulladt a hang. Megteremtettem
a szellem nyelvét. Mindenki összetört volna,
ahogy összetört eddig mindenki.
Az én kezem először teremtett itt
olyan világot, amiben nem szégyen élni.

Megtörtem azt az egyességet,
ami a szellemet önmagával szembeállította.
Én vagyok az, akit megcsinált
a lehetetlen. Mihelyt valami
komoly akart megszólalni,
felharsant valami vidám. Megettem
a szellem nyelvét. Kifőzve, sóval.
Mindenki rosszul lett volna,
ahogy rosszul lett eddig mindenki.
Az én kezem először teremtett,
másodszor pusztított. Nem szégyen élni.
Megtörtem azt a kettősséget,
ami a szellemet önmagával szembeállította.

Bartók bőrdöndje

Teli bőrdönddel megyek el. – mondta Bartók
a halálos ágyán. Hol vannak azok
a művek, melyeket megírhatott volna,
ha nem hal meg? Hol van az a bőrdönd?
Ki látta nála a másvilágon? Ott legalább
kinyitotta? Számok voltak benne,
egész biztosan számok. A végtelentől
visszafelé számolt első szám. Nos, az
például nem létezik. És visszafelé egyre
nagyobb távolságra a végtelentől még mindig
nem létező számok. Egyre kevésbé létező
számok. De ha a végtelen szomszédja
nem létezik, akkor ő? Akinek a szomszédja
a semmi, a lehetetlen, az elképzelhetetlen,
a nem, az maga sem. Igen, az maga sem
létező, létlakó, létalvó. Az nincs.
Nincs végtelen, mert nem tudunk
elképzelni nála eggyel kisebb számot.
A végtelent is csak a vég segítségével
tudtuk elképzelni, ami megint tévedés.
Hiszen a vég sem elképzelhető.

Intrika és taktika

Ne a kegyüket akard elnyerni,
úgyse lehet, ossz te kegyeket,
hívj magad köré kegyesőket,
az ő erejükkel ti legyetek fontosabbak,
mint a korábbi kegyosztók,
te kegyfosztó, kegytartó, kegyzsugorgató,
önmagad híve. A híveid majd nagynak
látnak, pedig nem vagy az,
vagy ha az vagy is, nem úgy,
ahogy szeretnéd. A híveid majd
gyűlölik helyetted őket,

akiknek a kegyeiből nem eléggé
 részesültél, és hiába ez a sok
 kegyesóvár, nem érdekelnek
 igazán, még kegyetlenebb
 kegyencek követelnek
 bebocsátást a táborba,
 olyan erő szabadul fel veled, neked,
 hogy megrémít, rápattansz,
 mint a hullámlovas,
 de csak most veszed észre,
 nem a part felé visz a víz.

SZABÓ ÁBEL: ÉPÜLET REKLÁMTÁBLÁKKAL (olaj, vászon 80×100, 2015)